

Spis treści

WSTĘP	11
 CZĘŚĆ I	
OD WYMIANY MIĘDZYNARODOWEJ	
DO GOSPODARKI GLOBALNEJ	
 Rozdział 1	
HANDEL MIĘDZYNARODOWY	17
1.1. Współczesny handel międzynarodowy	17
1.2. Znaczenie handlu międzynarodowego dla poszczególnych gospodarek ..	20
1.3. Znaczenie handlu międzynarodowego dla Polski	21
1.4. Nowe teorie handlu międzynarodowego	23
1.4.1. Teorie popytowo-podażowe	23
1.4.2. Teorie neotechnologiczne	26
1.4.3. Teorie neoczynnikowe	29
 Rozdział 2	
GLOBALIZACJA	33
2.1. Globalizacja i jej geneza	33
2.2. Fazy globalizacji	36
2.2.1. Faza I (lata 1200–1520 – pierwsze odkrycia Chin, Indii, Ameryki)	36
2.2.2. Faza II (lata 1700–1920)	38
2.2.3. Faza III (lata 1920–1950)	39
2.2.4. Faza IV (lata 1950–1980)	41
2.2.5. Faza V (od roku 1980)	42
2.3. Globalizacja a integracja międzynarodowa	45
2.4. Korzyści i zagrożenia wynikające z globalizacji	46

CZĘŚĆ II

PIENIĄDZ W GOSPODARCE ŚWIATOWEJ

Rozdział 3

MIĘDZYNARODOWY SYSTEM WALUTOWY	51
3.1. Geneza pieniądza	52
3.2. System waluty złotej (ang. <i>gold standard</i>)	56
3.3. System z Bretton Woods	59
3.4. Międzynarodowy Fundusz Walutowy.....	62
3.5. Bank Światowy	64
3.6. System wielodewizowy	66

Rozdział 4

KURS WALUTOWY	71
4.1. Mechanizm kształtowania się kursu walutowego na krajowym rynku walutowym.....	71
4.2. Czynniki, które wpływają na poziom kursu walutowego.....	75
4.3. Parytet siły nabywczej a kurs walutowy.....	76
4.3.1. Koncepcja parytetu siły nabywczej.....	77
4.3.2. Parytet siły nabywczej a realny kurs walutowy	78
4.4. Indeks Big Mac (ang. <i>Big Mac Index</i>)	79
4.5. Wpływ różnic w cenach na kurs walutowy	80
4.6. Wpływ zmian realnych stóp procentowych na kurs walutowy	81
4.7. Inne czynniki mające wpływ na poziom kursu walutowego	83
4.8. Rodzaje systemów kursowych	83
4.9. Kurs złotego	88

Rozdział 5

MIĘDZYNARODOWY RYNEK WALUTOWY – FOREX	91
5.1. Uczestnicy rynku walutowego	92
5.2. Rynek transakcji bieżących (ang. <i>spot market</i>)	94
5.3. Rynek transakcji terminowych (ang. <i>forward market</i>)	98
5.4. Arbitraż stopy procentowej	99
5.5. Istota transakcji spekulacyjnych	99
5.6. Instrumenty pochodne na rynku walutowym	100
5.6.1. Transakcje terminowe – forward	101
5.6.2. Transakcje terminowe – futures	102
5.6.3. Opcje walutowe	103
5.6.4. Swapy walutowe.....	106

CZĘŚĆ III

KAPITAŁ W GOSPODARCE ŚWIATOWEJ

Rozdział 6

BILANS PŁATNICZY	111
6.1. Układ bilansu płatniczego	111
6.2. Czynniki zakłócające równowagę w bilansie płatniczym	115
6.3. Metody przywracania równowagi w bilansie płatniczym	115
6.4. Bilans płatniczy Polski	117

Rozdział 7

MIĘDZYNARODOWE PRZEPŁYWY KAPITAŁU	121
7.1. Pojęcie bezpośrednich inwestycji zagranicznych	121
7.2. Formy bezpośrednich inwestycji zagranicznych	123
7.3. Inwestycje bezpośrednie na świecie	124
7.4. Rola korporacji ponadnarodowych jako największych inwestorów bezpośrednich na świecie	126
7.5. Korzyści z bezpośrednich inwestycji zagranicznych	129
7.6. Teorie przepływu kapitału w formie bezpośrednich inwestycji zagranicznych	131
7.6.1. Makroekonomiczne teorie bezpośrednich inwestycji zagranicznych	131
7.6.2. Mikroekonomiczne teorie bezpośrednich inwestycji zagranicznych	134
7.7. Inwestycje portfelowe	139
7.8. Kredyty międzynarodowe	140
7.9. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce	141
7.10. Motywy dokonywania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce	145
7.10.1. Strategiczne położenie	145
7.10.2. Wzrost PKB	146
7.10.3. Perspektywy inwestycyjne	148
7.10.4. Rosnąca wydajność pracy	150
7.10.5. Potencjał ludzki	151
7.10.6. Największy rynek zbytu wśród nowych krajów członkowskich	154
7.10.7. Specjalne Strefy Ekonomiczne	155

Rozdział 8

INTERNACJONALIZACJA KAPITAŁU – FIRMA NA RYNKACH MIĘDZYNARODOWYCH	157
8.1. Rodzaje pośredników w obrocie międzynarodowym	157
8.1.1. Kupcy prowadzący działalność na własny rachunek	158

8.1.2. Kupcy prowadzący działalność na cudzy rachunek	160
8.1.3. Pozostałe podmioty uczestniczące w obrocie towarowym z zagranicą	164
8.2. Formy opodatkowania dochodów z tytułu prowadzonej działalności zagranicznej	166
8.2.1. Filia zagraniczna a oddział zagraniczny	167
8.2.2. Internacjonalizacja działalności przedsiębiorstwa	168
8.2.3. Kredyt podatkowy	169
8.2.4. Kalkulacja zobowiązań podatkowych z tytułu prowadzonej działalności zagranicznej	170
8.3. Formy finansowania transakcji zagranicznych	172
8.3.1. Czek	173
8.3.2. Weksel	174
8.3.3. Zapłata gotówką	175
8.3.4. Akredytywa dokumentowa	175
8.3.5. Inkaso dokumentowe	177
8.3.6. Konsygnata	179
8.3.7. Rachunek otwarty	179

CZĘŚĆ IV

KRYZYS W GOSPODARCE ŚWIATOWEJ

Rozdział 9

KRYZYS – EFEKT CYKLICZNOŚCI

ROZWOJU GOSPODARKI ŚWIATOWEJ

9.1. Kryzys giełdowy	189
9.2. Kryzys bankowy	191
9.2.1. Instytucje finansowe na rynku pieniężnym	192
9.2.2. Mechanizm kryzysu bankowego	193
9.2.3. Mechanizm kreacji pieniądza bankowego	194
9.3. Kryzys walutowy	197
9.4. Największe kryzysy XX i XXI wieku	200
9.4.1. Hiperinflacja w Niemczech w latach 1918–1924	200
9.4.2. Krach na Wall Street w 1929 roku	201
9.4.3. Kryzys naftowy w 1973 roku	203
9.4.4. Kryzys na kuwejskiej giełdzie Souk Al-Manakh w roku 1982	203
9.4.5. Kryzys na Wall Street w 1987 roku	204
9.4.6. Kryzys walutowy w Meksyku w 1994 roku	204
9.4.7. Kryzys azjatycki w 1997 roku	205
9.4.8. Kryzys finansowy w Rosji w 1998 roku	206
9.4.9. Kryzys brazylijski w roku 1998	207
9.4.10. Argentyński kryzys gospodarczy w roku 1999	208

9.4.11. Kryzys dotcom w roku 2000	208
9.4.12. Kryzys finansowy w roku 2007	209
9.5. Zapobieganie kryzysom	211

BIBLIOGRAFIA	217
SPIS FOTOGRAFII	221
SPIS RYSUNKÓW	222
SPIS TABLIC	224
INDEKS	227